

^{æk}
19.korrika
EUSKAHALDUN!

Urepeletik Bilbora • 2015eko martxoaren 19tik 29ra

UNITATE
DIDAKTIKOA
12-18 URTE

SARRERA OROKORRA

HELBURUA:

Euskararen erabilera sustatzea eta indartzea. Helburu berarekin lanean diharduen AEK-k antolatutako KORRIKA ekimenaren zergatiak eta beharraz ohartzea.

IRAUPENA:

KORRIKA 19 martxoaren 19an hasiko da Urepelen, eta martxoaren 29an amaituko da Bilbon.

KORRIKAren unitate didaktikoak bi asteko iraupena izango du (11 egun eta aurre-prestaketa).

Betiere, irakasleen esku geratuko da unitatea bete-betean jarraitzea edo egun gutxiagotan burutzea.

PROZEDURA:

Bi asteko proposamena da hau, baina ez da ahaztu behar malgutasun osoa dagoela unitatea erabiltzeko garaian, jarduerak solteak baitira. Horrela, beraz, norberaren gustura antola daiteke lanketa.

Jarduera bakoitza garatzeko zenbat egun edo saio erabili jakiteko gomendioa ere bertan duzue.

Proposatzen diren jarduerak ez dira soilik Euskara arloan egiteko. Euskararen normalizazioa edozein jakintza-arlotako irakasleen ardura ere badenez, ikastetxeko irakasle eta gainerako hezitzaileen esku-hartzea oso garrantzizkoa izango da helburuak lortzeko garaian.

EGITURA:

Unitatea adinaren arabera antolatuta dago. Adin-tarte bakoitzari egokia zaion lanketa proposatzen da.

- Haur Hezkuntza (Hegoaldean) eta Ama Eskolan (Iparraldean) lantzekoa.
- 6-8 urtekoekin lantzekoa. (LH 1.zikloa)
- 8-10 urtekoekin lantzekoa. (LH 2.zikloa).
- 10-12 urtekoekin lantzekoa. (LH 3.zikloa).
- 12-18 urtekoekin lantzekoa. (DBH eta DBHO)

KIDETZE-PLANA:

Plangintza honek ikasle helduak eta gazteagoak kidezeko proposamena egiten digu. Ikasle helduenak gaztetxoengana joango dira ipuina lantzerako.

Ipuina kontatzeko garaian, hain zuzen, ikasle helduagoak ipuin-kontalari eta antzezle bihurtuko ditugu. Kidezearen helburuak honako hauek dira:

- Elkarrekintzaren bitartez ikasle txiki eta nagusien euskara-erabileran eragitea.
- Ikastetxearen hizkuntz normalizazioan ikasle nagusiak subjektu aktiboak izatea eta ez hartzaile pasibo huts, horretarako ikasle helduenen protagonismoa bultzatzen da.
- Ikasle nagusiek ardurak eta konpromisoak har ditzaten bultzatzea.
- Ekintza honen bidez motibazioa indartzea, batez ere, ikasle nagusiekin.
- Ahozketasunaren lanketan jardutea. Kontuan hartu unitatea adinen arabera banatu dugula, baina asmoa ez dela, inondik inora, bakoitza bere jardunean ibiltzea besteenaz ohartu barik. Zilegi da ekintza elkarrekin egitea; kidezea da horren adibide bat.

Amaiera-ekitaldian zein sarrera-irteeretan antola daitezkeen ekintza osagarri guztiak, beraz, ikastetxe osoari zuzendutakoak izan daitezten ahalgintzea komeni da.

- KORRIKA 19ren leloa "Euskahaldun" denez, bakoitzaren ahalmenak uztartzea ere atera da Unitateko xede nagusizat, kidezearekiko lotura zuzenak edukiz.

EGILEA

Xan Aire

KOORDINAZIOA

Kristina Boan
(Euskal Herriko Ikastolak)

ESKER BEREZIAK

Kanaldude, Kike Amonarriz, Peio Irigoieni.

DISEINUA

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

ZER DA IRAKASLEAK UNITATE DIDAKTIKOAN AURKI DEZAKEENA?

SARRERA-GIDA

Atal honetan lanerako proposatutako material guztiaren aurkezpena egiten zaio irakasleari: lanaren helburu orokorrak, jarduerak, iraupena, lanerako prozedurak eta antolaketa-egitura.

ETAPAREN BEREZITASUNEN ARABERAKO ZIKLOKAKO PROPOSAMENA

Etapako berezitasunak kontuan hartuta, ziklokako planteamendua proposatzen zaio irakasleari; horretarako, adin-tarteari dagozkion jarduerak esanguratsuenak hautatu dira. Irakasleek egunerokoan lantzen dutenaren osagarri izan nahi du unitate didaktikoak.

Ziklo bakoitzean egitura berbera jarraitzen da: lehenik, lan-eskema aurkezten da, inplikatzeko duen jarduerarekin lotura eginez (taula formatuan). Eskemak ziklo horretarako proposatutako lanaren berri ematen du: jarduerak eta horien helburu zehatzak, jardueren deskribapena eta

denboralizazioa. Bigarrenik, proposatutako jarduerak agertzen dira. Jarduera horietan ez da soilik tutorea edota hizkuntz irakaslea inplikatzeko bilatzen, beste diziplina-arloak lantzen dituztenak ere parte-hartzaile bihurtu nahi dira: musika-irakaslea, plastika arloko irakaslea...

HAUR HEZKUNTZARI dagokionez, ipuina bilakatzeko dugu ardatz. Jarduna emankorra suerta dakigun, ipuina lantzeko baliatzen dugun metodologia izango da gakoa. Ez dauka zentzurik umeak entzule huts izatea; ipuinaren dramatizazioaren bitartez, ipuinaren protagonista bihurtu behar ditugu, ipuina eta horrek helarazi nahi duen mezua bere egin ditzatela; horretarako, gure lana ulermen eta elkarrizketara bideratuko dugu. Ipuinaren istorioak eta ipuinaren pertsonaia nagusia den Peru Pirata pertsonaia berriz, txikiaren ahalmenaz gogoetaztera eramango gaitu.

Hala ere, ez da hausnarketarik lortuko ikasleek ipuina entzun-ikusi hutsaz; ezinbestekoa da gaia galdera itxien bidez bideratzea, irakaslea

moderatzaile bihurtzea.

Lekukoaren inguruan, lanketa berezia eraman nahi izan da aurtzen, batez ere sinbologia lantzeko. Hiru jarduerak lotuko ditu, sinpleki bada ere.

Jarduera batzuek, **familia lotzea eta motibatzea** ere nahi dute, KORRIKA eta euskararekiko jarrera baikorrak luzatuz, keinu xumeen bidez.

LEHEN HEZKUNTZARI dagokionez, hiru zikloetako bakoitzerako unitate didaktiko bana proposatzen da. Jarduera gehienak nahiko antzekoak diren arren, badira aldatzen direnak.

- Lehen zikloan (12-18 URTE) esaterako, ipuinak oraindik toki garrantzitsua izango du. Hala eta guztiz ere, **euskarari buruzko hausnarketan hasteko garaia** ere egokia iruditu zaigu, molde ludikoan eta parte-hartzailean izanez, noski.

- Bigarren zikloan (8-10 urte), ipuinarekin zertxobait lanean jarraituko dute ikasleek,

baina euskararekiko duten konpromisoan gozatzea ere nahi dugu. Horretarako ere, **AEK-k sortutako Korrika-Jokoa adin horretako ikasleei probaraztea egokia iruditu zaigu**, euskara, euskal kultura eta Euskal Herria molde ludikoan josten baititu.

- Hirugarren zikloan (10-12 urte), **“Euskahaldun” leloa izango da ardatz nagusia**, gogoeta sakona eramanez kontzeptu horren inguruan. Ildo horretan ere dugu AEK-k aurtzen sortu dokumentala erabiliko, gaztetxo horiek pertsona ezagunen mezu argiak jaso ditzaten, eta horien konpromisoa ere elikatzeko, argiki utziz ikasle gazteagoentzat, hainbat kontutan erreferente direla (batez ere euskararen erabilpenerako).

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

ZER DA IRAKASLEAK UNITATE DIDAKTIKOAN AURKI DEZAKEENA?

Ziklo horietan guztietan bada errepikatzen den ariketa bat: KORRIKA 19ren ibilbidea.

Jarduera honetan, ibilbidea jarraitzeaz bat, mapa mutua aurkezten da. Aurten, eta eguneko prentsa baliabide ezinhobea dela pentsatzen dugun arren, teknologia berriez baliatzea proposatzen dugu.

Horretarako, AEK koordinakundeak **www.korrika.eus** helbidean erakusgai izango duen GPSa baliatuz, KORRIKA Euskal Herriko bazterretan barrena nondik nora dabilen ikustea proposatzen dugu.

BIGARREN HEZKUNTZARI DAGOKIONEZ, aurreko edizioetan bezalaxe, oraingoan ere ikasle helduenak ipuin-kontalari lanetan arituko zaizkigu. Horretarako, kidetze-estrategia erabiliko dugu.

Bestalde, KORRIKA 19ak eta "Euskahaldun" leloak ere toki garrantzitsua izango dute, hausnarketarako hari luzea emango baitute. Ibilbidea lantzerakoan, KORRIKA 19ren abiapuntua azpimarratzeko tartea ere eskainia zaio: **Urepele herria**

eta bertako hizkuntza-egoera hobeki ezagutzeko aukera izango dute ikasleek, azaletik bada ere. Horrez gain, euskaraz gozatzeko xelebrekiak biltzen dituen **Ahal... ala Ahul?? jokoa** ere eskainia zaie, elkarrekin ongi pasatzeko.

Bukatzeke, KORRIKA 19an gazteen parte-hartzea sustatzeko, **Selfieak egitera gonbidatuko ditugu**, ondotik beren argazkiak **www.korrika.eus** webgunean zintzilikatzeko.

ETAPA GUZTIETAN ERREPIKATZEN DIREN JARDUERAK

Hauk dira etapa guztietan errepikatzen diren jarduerak:

- Kanta eta mezua. KORRIKA kanpaina kokatzeko eta girotzeko erabiliko dira.

- Ipuina. Ipuina lantzerakoan, hezkuntza-etapa bakoitzak bere berezitasuna izango du.

- Era berean, KORRIKA TXIKIA ekimena indartu egin nahi da, aukera ematen digulako eskola barruan egindako lana kanporatzeko eta euskararen aldeko elkartasuna adierazteko.

Horri lotu zaio HH eta LHko ziklokoek, auzolanean, osatuko duten horma-irudia, gero KORRIKA TXIKIAN banderola gisa eramango dena.

KORRIKA TXIKIA molde berezian bukatzea ere proposatua da: iristerakoan, zaharrenek ohorezko hesia egitea gazteenei, bakoitzaren indarra eta ahalmenak txalotuz.

Jarduerak antolatzerakoan progresio bat bilatu nahi izan dugu, ikasleek KORRIKAekin eta honek helarazi nahi duen mezuarekin bat egin dezaten eta KORRIKAK Euskal Herriko bazterrak zeharkatzen dituen egunetan ikasleak ere KORRIKAren parte senti daitezen.

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

JARDUERAK DBH	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA	ARDURADUNA
1. MEZUAREN HAUSNARKETA	<ul style="list-style-type: none"> - Ikasleek euskararekiko duten harremana ezagutzea. - Euskararekiko dauzkaten ahalmenetaz ohartaraztea. - Euskararen inguruko mezu positiboak luzatzea, horien konpromisoa azpimarratuz. - Talde-lana sustatzea, elkarrizketa. - EUSKAHALDUN leloarekiko loturak egitea, eta KORRIKA 19ren mezua ezagutzea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Petalorik gabeko lore bat handiz marraztuko da, "euskara" idatziz bihotzean. - Ikasleek taldeka osatuko dituzte petaloak, bakoitzak euskarari lotzen dion hitz bat adostuz. - Hitz ezberdinak kontutan harturik, elkarrizketa bat bultzatuko da. - Lotura egingo da EUSKAHALDUN leloarekin. - KORRIKA 19ren mezua ezagutzera emango da. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adinaren arabera, saio bat edo bi, jakinez EUSKAHALDUN leloa filmaren bidez sakonduko dela. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea.
2. EUSKAHALDUN FILMA	<ul style="list-style-type: none"> - Euskaldun ospetsuak ezagutzea - EUSKAHALDUN leloa ikasleen esparrura lantzea - Entzumena eta ulermena lantzea 	<ul style="list-style-type: none"> - Esanguratsuenak zaizkigun film-zatiak aukeratu. - Film-zatiak talde handian azaldu, eta lehen elkarrizketa sustatu. - Euskaldun ospetsuei egin zaizkien galderak ikasleei eman gogoetatzera. - Taldetxoetan, galderen inguruko elkarrizketa sakonagoak burutu. - Talde handian borobildu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Film-zatiak prestatu ostean, saio bat edo bi (adinaren eta aukeratutako galdera-kopuruaren arabera). 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea.

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

<p>3. IPUINA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakizuna irakurri eta ulertzeko gaitasuna lantzea. - Hiztegia lantzea. - Ahozkotasuna, irakurketa, eta irudimena erabiltzea eta lantzea. - Ikasleen arteko lankidetzeta eta bizikidetzeta lantzea, zaharrenak erreferente bihurtuz. 	<ul style="list-style-type: none"> - Irakasleak ipuina irakurtzera emango du, eta hiztegia/ulermena landuko dira. - HHko ikasleei molde erakargarrian kontatzeko aukerak bilatuko dira: ipuina hortzetako txoxen inguruan landuz, ala antzerkitxoak eginez. - Behin aukera hautatuta, taldetxoetan landuko da egitasmoa. - DBHkoak HHkoen geletan ibiliko dira. - Hori egin ostean, tarte bat hartuko da ikasleen sentipenak aipatzeko. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ipuinaren testua lantzeko, saio bat. - HHkoen egokitzea lantzeko, 3 saio erabiltzea aurreikusten da. - HHkoen aurrean, beste saio baten pareko tarteak. - Azken saio bat parte-hartu duten ikasleen sentipenak aipatzeko. 	<ul style="list-style-type: none"> - HH eta DBHko geletako tutoreak, elkarlanean.
<p>4. KANTA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KORRIKA 19ren girotze-lana eta aurkezpena. - Entzumena, jakintza orokorra eta hiztegia lantzea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kantaren hitzak hutsuneekin idatziz eman, paperezko euskarrian. - Kanta pare bat aldiz entzun, hutsuneak betez. - Hutsuneak zein diren talde handian ikusi. - Sarrera/irteera orduetan, jolas-orduan ...KORRIKA 19ren abestia jarri. - Etxean, www.korrika.eus webgunearen bidez, aurtengo kanta, baita aurreko edizioetakoak ikusi/entzun. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kanta entzun eta bideoklipa ikusi lehen egunean. - KORRIKAK irauten duen bitartean. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea edota Musika irakaslea.

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

<p>5. IBILBIDEA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KORRIKA 19ren ibilbidea lantzea - Euskal Herria ezagutzea - Euskal Herriko hainbat herri ezagutzeko eta deskribatzeko gaitasuna garatzea 	<ul style="list-style-type: none"> - Euskal Herriko mapa gela barruan jarri eta, bertan, KORRIKA 18ren ibilbidea markatuko dugu: etapa bakoitzaren hasiera eta bukaera. 	<ul style="list-style-type: none"> - KORRIKAK irauten duen egun guztietan 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea
<p>6. JOKOAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KORRIKA 19ren ibilbidea molde ludikoagoan lantzea, mahai-joko baten bidez - Euskara eta euskal kultura molde ludikoan lantzea 	<ul style="list-style-type: none"> - Materiala prestatu - Jokoak taldetxoetan ala talde handian planteatu, kopuruaren arabera. - Adin ezberdinak nahasteko aukera ere ematen dute. 	<ul style="list-style-type: none"> - Materiala prestatu ostean, saio bakarra nahikoa da 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutoreak, elkarlanean

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

<p>7. ZER DAKIT UREPELERI BURUZ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KORRIKA 19ren abiapuntua azpimarratzea - Gutxi ezagun den toki, egoera eta euskalkia lantzea, soziolinguistika ikuspegitik - Gogoeta eta eztabaida piztea taldean 	<ul style="list-style-type: none"> - Kanalduderen bideoa pare bat aldiz begiratu. - Galderen inguruko gogoetak eraman (idatziz hasi eta ahoz buka daiteke) - Galdera-multzoren bat aukeratu, interesgarria zaigun gaia gehiago sakontzeko: Urepele, bertako euskararen egoera, ala euskalkiaren gaia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Saio bat bideoa begiratu eta galderak lantzeko. - Saio bat aukeratu gaia sakontzeko (beti ere, adinaren arabera, gai bat baino gehiago aukeratzeko parada ere dago). 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea
<p>8. EUSKALKI TXAPELKETA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ikasle zaharrenak KORRIKA KULTURALEan parte-harraraztea. - Inguruko euskalkiaz kontziente izatea, egoera jorratzea, eta euskararen aberastasunaz kontziente izatea. - Ikusentzunezko euskarriak elkarlanean erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ikasleei bideoaren araudiak azaldu beharko zaizkie. - Gelaka bideo bat egin daiteke, lanak banatuz: batzuk edukina prestatzen, besteak teknika jorratzen. - Kontutan hartu prestaketa-fasea garrantzitsua dela, bideoa eraginkorra izateko. Horretaz, gidoia txukun lantzea beharrezkoa izaten da. - Filmatzea bera nahiko azkar joaten bada, muntaketarako ere tarte sendoa hartu beharko da, ikastetxean dagoen programaren bat erabiliz. - Gela aurreko aurkezpena lantzea ere, aukera interesgarria izan daiteke. 	<ul style="list-style-type: none"> - Martxoaren 9a aitzin beharko da burutua izan, lehiaketa ofizialean parte-hartzeko. Bestela, arazorik ez dago lehiaketaz kanpo ere gaia lantzea. - Lau saio aurreikusi dira: prestaketa lana, filmatzea, muntatzea (2). Gelaren edo ikastetxearen aurreko aurkezpenerako ere tarte bat har daiteke. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gelako tutorea, ikusentzunezko kontuetan dakien irakasleren bat

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

9. KORRIKA-SELFIE	<ul style="list-style-type: none">- KORRIKA 19 girotze-lana- Gazteak KORRIKA 19n parte-harraraztea- www.korrika.eus webgunea erabiltzea	<ul style="list-style-type: none">- Selfieak taldeka hartzea gomendatuko da.- Talde bakoitzak selfie bakarra bidali ahal izanen du Korrikaren posta-elektronikora.- Giro eta jarrera onean igarotzeari kasu eginen zaio.	<ul style="list-style-type: none">- Tarte bat hartuko da gomendioak emateko.- Selfieak egiteko, aholkatuko da ikastetxeko kilometroa baliatzea.	<ul style="list-style-type: none">- Gelako tutorea
--------------------------	--	--	--	--

**12-18 URTE
JARDUERA**

LELOAREN HAUSNARKETA

SARRERA

Jarduera honen helburua, ikasleak euskararekiko duten harremana lantzea da, Euskara Lorea deituriko jardueraren bidez, eta lotura egitea KORRIKA 19. mezuarekiko.

Aldi berean, euskarari zer identifikatzen duten jakitea, eta kontziente uztea horiek anitz egin dezaketela. Egiten AHAL dutela: horretan da ardaztuko jardueraren mezu positiboa.

Ikasleen arteko eztabaidak sortzea ere bada xedea: nahiz-eta gai berdinez jardun, gai emozionala gainera, ikuspegi anitzak izan daitezkeela ohar daitezten. Horien barneko hausnarketa ere da bilatzen hemen, baita elkarren arteko jarrerak, desadostasunaren zein desberdintasunaren aurrean.

PROZEDURA

Irakasleak zirkulu-erdian jarriko ditu ikasleak, orrialde handi bati begira. Orrialdean, irakasleak lore handi bat marraztuko du, petalorik gabe. Lorearen bihotzean, "EUSKARA" hitza idatziko du.

Ikasleei galdeginen die loreak zer duen eskas. "Petalok!" erantzuna etorriko bide da, goiz ala berandu.

Ikasleek dituzte petaloak osatuko. Kopuruaren arabera, binaka ala hiruak jarriko dira (auzokoekin): talde bakoitzak petalo bat sortuko du. Horretarako, taldeka aipatu beharko dute euskara zeri lotzen duten: beraien artean eztabaidatu ostean, talde bakoitzean hitz bakarra adostu beharko dute (bakorra ala ezkorra izan daiteke, kontzeptu bat, toki bat, pertsona bat, emozio bat, objektu bat...).

Hitz bakar hori, irakasleak prestatutako kartulina batean idatziko dute, koloretsu, eta kartulina

petalo forman ebakiz.

Talde bakoitzak orrialde handira joan beharko du, txandaka, lorearen bihotzaren inguruan bere petaloa itsastera. Hitz hori zergatik hautatu duten eskatua izango zaie (zergatik hitz hori hautatu duten, zer erran nahi duen haientzat...), eta lehen elkarrizketa bat bultzatzea daiteke ikasleen artean. Hitz berdina ateratzen behin baino gehiago errepikatzen dela ikusiko balitz, taldeei beren hitza ez aldatzea eskatuko zaie.

Bakoitzak bere hitza ipinia izango duelarik, irakasleak galdera hau botako du: "Gure lilia, nori esker loratu ahal izan da?". "Guri esker!" erantzuna helduko denean, irakasleak eguzki eder bat marraztuko du lorearen ondoan, "GU" idatziz erdian.

Hortik, irakasleak mezu positiboak bota ditzake: "Hizkuntza gabe ez gara, baina hizkuntza ere ez da gu gabe"; "Gutariko bakoitzak hizkuntza asko eduki ditzake, baina euskarak gu baizik ez gaitu"; "Ni hizkuntzarentzat garrantzitsua naiz, hizkuntza niretzat garrantzitsua bada".

Mezu horien ildotik, azken elkarrizketa bat bultzatuko du irakasleak, talde handian, saioa borobiltzeko, EUSKAHALDUN kontzeptuarekin lehen loturak egiteko.

Jarraian, ala bigarren saioaren batean, irakasleak KORRIKA 19ren mezua emanen du irakurtzeko.

BALIABIDEAK

- Formatu handiko orrialde bat
- Kartulina zuriak
- Kolore guztietako margoak, guraizeak, zeloa
- KORRIKA 19ko mezuaren testua (hurrengo orrialdean).

EUSKAHALDUN!

“Herri hau euskaraz pentsatuko dugu, edo ez da izanen” zioen Amets Arzallusek Korrika 18ren amaieran, Baionan. “Herri hau euskaraz pentsatzen ahal dugu, edo ezin dugu pentsatu”, berretsiko genuke orain: euskahaldundu gaitezen.

Euskal Herria euskalduntzeko norberaren eta taldearen ahalmenean sinetsi eta erabil dezagun ahalmen hori. Ahalundu gaitezen Euskararen eta euskalgintzaren egoeraz. Batu ditzagun nire, zure, haren ahalegin pertsonalak eta biderka dezagun gure ahalmena auzolanean. Egin dezagun eta eragin. Eta egin eragin.

Euskaldun eta euskaltzale guztiok osatzen dugu Euskal Herria, Euskararen Herria. Eta horixe aldarrikatu nahi dugu: guztion artean, auzolanean eta elkarlanean, lortu ahal dugula euskaraz biziko den herria, euskalakariz osatutako herria. Herri honek auzolanean eta elkarlanean lorpen handiak egin ditu -Korrika bera, esaterako- eta iraganean bezala gaur egun ere eskuzabala eta ahaltsua dela frogatuko du. Hori da Korrikaren eta AEKren nahia.

Eta nahia ahala da. Ahalmen pertsonala eta kolektiboa: norbanakook auzolanean zein erakundeekin eta instituzioekin batera elkarlanean. Dakienak erabiltzeko eta ez dakienak ikasteko ahala; ikasteko eta erabiltzeko eskubidea bermatzeko ahala; euskaltegiak ikaslez betetzeko ahala; euskal kultura hedatzeko eta euskal hedabideak aupatzeko ahala; euskara taldeak laguntzeko eta euskalgintza babesteko ahala...

Korrika 19k ahalmen metaketa izan nahi du, eduki ahal du. Bide berrien abiapuntu. Gutako bakoitzaren eta gu guztion nahiak eta ahalak, auzolanak eta elkarlanak eragingo baitu Euskal Herria, benetan, Euskararen Herria izatea.

EUSK AHAL DUN!

EUSKAHALDUN FILMA

SARRERA

Jarduera honen bidez, euskaldun ospetsuak azalduko dira filma batean, eta EUSKAHALDUN izateaz gogoeta ekarriko dute, beren esperientzia pertsonala kontatuz bezala.

Hortik, gogoeta ikasleen esparrura ekartzea izango da jarduera honen xede nagusia, beren errealitateaz kontziente izan daitezen, eta helduok ere gehiago jakin dezagun haietaz.

PROZEDURA

- Irakasleak esanguratsuenak zaizkion bideo-zatiak aukeratu dituzte, ikasleei azaldu aurretik (ez da komeni filma bere osotasunean ematea, adin horretako gaztetxoek).
- Film-zatiak aurkezterakoan, ez da jende ospetsuen izena azalduko: ikasleek ezagutzen dituztenez aztertuko da, ondotik, elkarrizketa planteatzerakoan.
- Elkarrizketa hasterakoan, gogoraziko da lehen jarduerako EUSKAHALDUN leloaz esandakoa. Ikasleek film-zatian azalduko dena ongi ulertu dutela ere ziurtatuko da irakaslea.
- Ikasle bakoitzari ondoko galderak planteatuko zaizkio, eta taldetxoetan azaldu beharko dituzte beren erantzunak (adinararen arabera, galdera bakarra ere nahiko izan daiteke).

1) Pertsonalki, noiz ahaldundu zinen euskaldun moduan? Nola jabetu zinen euskalduntasunaz eta zergatik erabaki zenuen euskararen egoeran eragitea? (Bizipen zehatz bat, anekdota bat, deigarria egin zitzaizun gertakari jakinen bat...)

2) Gaur egun gertatzen al zaizu euskaldun moduan ahul sentitzea? Menderatzen zaituen egoera jakinen batean? Zeure esku egonik ere ahul jokatzen duzun testuingururen batean?

3) Euskaldungo moduan, zeuk bizi izandako zer ahalduntze esperientzia kolektibo nabarmenduko zenuke? Eta zertan esango zenuke garelako edo jokatzen dugulako ahul?

- Taldeko bakoitzak bere bozeramailea edukita, horrek laburbildu beharko du berean esandakoa. Irakasleak borobilduko du, jarduera amaitzeko.

BALIABIDEAK

- Euskaldun filma
- Galderak idatziz agertzeko euskarriren bat

IPUINA

SARRERA

Jarduera hau edizio bakoitzean errepikatzen den horietakoa da. Klasikoa dirudien arren, komeni da norberak berrikuntza bilatzeko saiakera egitea.

KORRIKA 19ren leloa Euskahaldun izanez, ahalmenaz gogoetatzeko parada eskaini nahi du ipuinak. Gainera, aurtengo mezuan auzolana azpimarratua denez, hori jorratzea ere interesatzen zaigu hemen.

Horretarako, ikasleen irudimena eta sormena sustatu nahi dira hemen, baita ikasle zaharrenek eta gazteenen arteko lankidetzak: zaharrenek erreferentzialtasuna eta ardura, gozamina eta sormenaren bidez landu nahi dira.

PROZEDURA

- Lehen saioan, irakasleak ipuina irakurtzera emango die ikasleei, eta jarraian, ipuinari buruzko galderak egingo zaizkie, ulermena eta hiztegia lantzeko (landu beharreko hitzak azpimarratuta daude, eta sinonimoak jarri dira bukaeran). ahots ozenez irakurriko du, dramatizazio eta intonazio egokia baliatuz, baina ez osoki: izarraren misterioa zein den ez du salatuko (ipuinaren bukaera ez du kontatuko).
- Bigarren saiorako, irakasleak elkarrizketa bat bultzatuko du, ipuina HHkoei eskaintzeko nola egin daitezkeen erakargarri.

Bi aukera proposa daitezke hemen:

- 1) HHkoei ipuina hortzetako txotxen inguruan kontatzea. Horrek suposatuko luke HHko irakasleak ez duela txotxena ikasleekin ikusia. DBHko ikasleei ere, eskatzen ahal zaie txotxena ezagutzen dutenez. Horren inguruan, irakasleak azalduko ditu ipuina aho ozenez irakurtzeko irizpideak:

dramatizazio eta intonazio egokia nola erabili, batez ere. Ondotik, trebaketarako, ikasleak talde txokora antolatuko dira, azpialde bakoitza HHko gela batera joateko gisan. HH eta DBHko irakasleek koordinaketa lana egin beharko dute, jakiteko zaharrenek noiz joan daitezkeen gazteenen ikustera.

- 2) HHkoen aurrean, ipuina formatu antzeztuan eskaintzea. Irakasleak talde handian elkarrizketa bat abiatuko du, lehen ideiak hartzeko, edota ipuinaren araberrako inprobisaketa batzuk lantzeko ere bai. Antzezpeneak simple-simple izan behar dutela azpimarratuz, ikasleak azpialdeetan banatuko dira, bakoitzak bere erara lan dezan, eta bakoitza HHko gela batera joateko gisan. Bestela, formatu elaboratuagoan lan daiteke, talde handian, publiko zabalago bati emateko gisan, adibidez.
- Ipuina DBHkoekin lantzeko beste erak: idatzizko testuaren ordena aldatu, eta orden egokia asmarazi; testua osoki eman beharrean, bukaera asmarazi, edota beste bukaera batzuk sortu, eta ikastetxearen webgunean/aldizkarian publikatu, irratian irakurri, edota bukaera onenaren lehiaketatxoa antolatu...

BALIABIDEAK

- Ipuinaren idatzizko euskarria
- Hortzetako txotx edo palilloak (borobilak askoz hobe)
- Ura

IPUINA “PERU PIRATAREN ALTXORRIK HANDIENA”

Peru, pirata zen. Bai, PIRATA.

Ikusten munduan boga eta boga dabilzan gizon itsusi eta indartsu haiek? Itsasontzi ederrenek gidaturik, jantzi dotorenek bezituz, ezpata zorrotzenek babesturik, harribitxi distiratsuenek apaindurik... Horrelakoak izan ohi dira piratak.

Guzti-guztiak.

Peru salbu.

Peru, mutiko gazte eta fina zen, argala bezain lotsatia. Zuloz beteriko ator zaharrak zion bizkarra estaltzen, eta galtza aise handiegiek, gerria ahal bezala inguratzen.

Hamabi urte zituela, Peru pirata hasiberria zen. Bizarraundi kapitainak bere itsasontzian onartu zuen, garbiketa-lanen truke, eta ogi-mutur baten sari. Ezpataren orde, Peruk erratza zuen eskuan.

Dena-dela, Peru segur zegoen, handitzean, pirata dotore eta ospetsua izanen zela. Egun batez, bai. Segur.

Bitartean, Peruk horrela igarotzen zituen egunak: itsasontziko olak torra eta torra, txoko guztiak karraka, eta hori dena, tripa kurrukuka ari zitzaiola. Peruk ez zuen jateko anitzen menturarik, baina itsasoan ibiltzeak, aurpegia haizeak ferekaturik, gosea urtarazten zion.

Egun hartan, Peruk Bizarraundiren gela garbitu behar zuen. Leku hura gustukoa zuen Peruk: ogi beroaren usain gozoa zegoen beti, eta paretak sekulako dirdira zuten: urrea bazter guztietatik isurtzen zela zirudien.

Ohe ondoko mahaitxoa garbitzen ari zela, Peruri sekulako gogoia piztu zitzaion, berak ez zekiela zergatik: mahaitxoaren tiranta ireki nahi zuen, jakinminez, soil-soilik ikusteko zer zegoen hor barnean.

Baina lehenik, bazterretan ongi begiratu zuen, norbaitek ikusiko zuela beldurrez. Burua ezker, burua eskuin, burua gibelera: ez zegoen inor. Tiranta zabaldu zuen, poliki-poliki. Hara! Ez zegoen ezer.

Edo bai: izar bat. Hala uste izan zuen Peruk. Baina izar berezia zen hura: ez zuen distirarik. Ez urrerik, ez harribitxirik. Zurezkoa zen. Hamar adarretako zurezko izar txiki eta fina.

Peruk izarra eskuetan zuela... “ZERTAN HABIL HEMEN?” Bizarraundiren garrasiak Peru harritu zuen. Mututurik geratu zen, kapitaina hantxe ikustean.

- Zertan habil hemen?
- Ga... ga... garbitzen!
- Garbitzen? Ala lapurtzen?
- Ez, ez, kapitaina! Soil-soilik begiratzen...
- Nire izarra eskuetan harturik? Horixe duk begiratzeko molde arraroa...
- Barkatu, barkatu, otoi...
- Ez da pentsatu ere! Nire gauzak ezin daitezke ukitu. Hoa PRESO!
- Preso? Ez, eeeeeeeeeeeeeeeee!

Baina Bizarraundik Peru belarritik hartu zuen herrestan, gure mutikoa oihuka ari zela. Eta itsasontziko lekuri beldurgarrienera eraman zuen: satora. Bertan, petra! batetik zintzilik zegoen kaiola txiki batean sartu zuen Peru. Klink eta klink eta klank, gakoz.

Peruk zurezko izarra oraindik eskuetan zuen. Bizarraundik hauxe erran zion:

IPUINA “ PERU PIRATAREN ALTXORRIK HANDIENA”

“Begira zer eginen diagun: izar honek hamar adar ditik. Lortzen baldin baduk izarra hamar adarretatik bost adarretara bihurtzea, aske geratuko haiz. Baina kontuz: bost adarretakoa bilakarazi behar duk... izarra UKITU GABE!”

Hori erranik, Bizarraundi sototik atera zen, Peru gaixoa dardarka utzirik ilunpean. Desesperaturik zegoen:

“Baina nola demontre egingo dut ba, kapitainak eskatutakoa? Hamar adarretatik bostetara pasatzea, izarra ukitu gabe, ezinezkoa da-eta!”

Momentu bat igaro ondoan, Peruri gauza bat bururatu zitzaion: izarraren gainean ufaturaz, bost adarretakoa bilakatuko zen, bai horixe! Peruk izarra kaiola-zolan pausatu zuen, eta bere baitatik atera zezakeen haizerik bortitzena ufatu zuen izarraren gainera: ufa eta ufa, buha eta buha!

Baina izarra ez zen mugitu ere egin.

Orduan, Peruri beste gauza bat bururatu zitzaion: modurik indartsuenean pentsatuko zuen izarra hamar adarretatik bostetara pasatzea, bai horixe! Begiak itxi, burua esku artean koka, eta bost adarrei pentsatu zuen azkar, gogor, sendo, indartsu.

Baina izarra ez zen mugitu ere egin.

Itsasoa bortitz zebilen kanpoan. Orduan, Peruri beste gauza bat bururatu zitzaion: bere kaiola olatuek itsasontzia bezala inarrosiko zuen, bai horixe! Kaiola barretatik hartu, eta dilin-dalan, ezker-eskuin, gora-behera gogor astindu zuen.

Baina izarrak, barra artetik ihes egin zuen, kaiolatik kanpo, oraindik hamar adar zituela.

Peruren zalapartak entzunik, Bizarraundi sotora brau sartu zen:

- Zer egin duk, ba?

- Ezinezkoa da. Zure izarra ezin da aldatu ukitu gabe.

- Noski baietz!

- Nire ahal indartsuenak erabili egin ditut, baina izarra ez da mugitu ere egin.

- Gure ahalmena ez duk soilik indarrezkoa, mutiko. Izar hau, mendien tontorretan bizi den artzain batek eman zidan aspaldi, nire altxorrik handiena zein den inoiz ez ahazteko.

Bizarraundik izarra lurretik bildu, eta Peruri luzatu zion, hauxe erranez:

- “Pentsa ezak zein den hire altxorrik handiena, eta izarrak zabalduko dik kaiolako atea”.

Bizarraundi sototik atera bezain laster, Peru bere altxorrik handienei pentsatzen hasi zen.

Bururatu zitzaion beste piratekin aurkitu kutxa bat, egun batez, uharte urruti batean, harribitxi eta urrez betea zegoena.

Baina izarra ez zen mugitu ere egin.

Bururatu zitzaizkion portuko itsasontzirik handienak, kapitaina dotoreak barran, ezpata erraldoiak altzatzen.

Baina izarra ez zen mugitu ere egin.

Desesperazioak jo zuen Peru, berriz ere. Orduan, begiak itxi, eta bere burua ikusi zuen itsasontzi gainean. Olatuen gainetik, boga eta boga, eguzkiari begira. Haizeak belak hantzen zituela, eta Peruren aurpegia ferekatzen.

Hori gogoratuz, Peru negarrez hasi zen. Begiak zabaldu zituen, eta malkoek ihes egin zioten, pirripitaka mateletan behera, tintaka-tantaka Bizarraundiren izar gainera.

IPUINA “ PERU PIRATAREN ALTXORRIK HANDIENA”

Orduan, Peruk izarra mugitzen ikusi zuen. Adarrak poliki-poliki biltzen ari ziren, Peruk ukitu gabe. Hamar, zortzi, sei... bost! Izarra bost adarretakoa zen, Peruk ukitu gabe!

Kaiolako atea klink eta klink eta klank zabaldu zen.

Orduan, Peruk ulertu egin zuen bere altxorrik handiena, askatasuna zela. Ez harribitxiak, ez urrea, ez itsasontziak eta ezpatak ukaitea, baina mundu honetan aske sentitzea eta biziitzea.

Sototik ateratzean, Bizarraundik irriño batez egin zion harrera, hauxe erranez:

“Gure ahalmek ez dik mugarik, gu txikiak izanik ere. Garen bezalakoak gaituk. Gorde ezak izarra hirekin, mutiko, eta hoa boga eta boga, munduan gaindi”.

Baina Peruk ez zuen pirata izan nahi. Izarra sakelari sartu, eta mendi tontorretara buruz joan zen. Handitzean, Peru artzaina izan zen. Egun batez, bai. Segur.

HIZTEGIA

Salbu: izan ezik.

Gerrira: gerruntzea.

Segur: ziur.

Torra(tu): igurtzi.

Urtarazten: urtu aditzetik; desagertu zentzuan, hemen.

Dirdira: distira.

Tiranta: tiradera.

Zurezkoa: egurrezkoa.

Mututurik: mutu, hitz gabe.

Herrestan: arrastaka.

Petral: habe.

Desesperaturik: itxaropena galdurik.

Buha: ufa.

Sendo: tinke, berme.

Olatuek: uhinek.

Zalapartak: kalapitak; harramantza, zarata.

Laster: azkar, fite.

Mateletan: masailetan.

Harrera: ongi-etorria.

Tontorretara: gailurretara, kaskoetara.

KANTA

SARRERA

Kantuaren bidez, ikasleak eta ikastetxeak Korrikan girotzeko helburua dago. Horrez gain, kantuaren letretan hutsuneak utziz, ikasleen entzumena eta ulermena lantzeko aukera dago, baita kontzeptu edo pertsona/leku izen batzuk ikasteko, hiztegia lantzeko. Bukatzeko, aurreko edizioetako kantuei ere arreta eskainiko zaie.

PROZEDURA

- Gelan, kantuaren letrak hutsuneekin euskarri idatzian emango zaio ikasle bakoitzari (binaka edota taldeka egiteko aukera ere badago).
- Kantua entzutera emango da bi aldiz, ikasleak hutsuneak betetzen saiatzeko.
- Hirugarren entzunaldiaz baliatuz, talde handian emango dira erantzunak.
- Irakasleak aukera dezake zein hitz ezkutatu nahi duen, ikasleen adinen arabera, edo landu nahi duena kontutan hartuz (Adibidez, Xalbadorri buruzko aipamen berezia egin nahi badu, kantuko "Xalbadorren" hitza ezkutatuko du; lotura ere egin dezake azken bertsoarekin, Herria eta Hizkuntzatik hartua dena...)
- Kantua komentatu-eta, behar den helbidea emango zaie ikasleei, aurreko edizioetako bideklipak begira ditzaten. Hurrengo saioan, bakoitzak esan beharko du zein izan duen gustukoena, zergatik, eta gehienek gustukoena kanta pasako da. Aurreko edizioetako kantuak erabil daitezke ikastetxea girotzeko, batez ere irrtiak dauden tokietan.

BALIABIDEAK

- Diskoak, internet
- Kantuaren letrak hutsuneekin, paperezko euskarrian (hurrengo orrialdea)
- Korrikaren webgunean, bideoklipak itsastea euskarriak sailean

KANTA “ DENOK KORRIKARA!”

Euskara da kanpora ta denok Korrikara

O Euskara lauda ezan _____ herria
handikan baitu Korrikak hasiera berria
_____ ospatzekotan ba kilometro azkena
_____ babesean emanen du lehena

**UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! (BER)
EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK
KORRIKARA.**

Euskaldunak herrietan _____ gaitezen
eta gure mintzaeraz denok _____ gagozen,
Urepeletik Bilbora _____ gidatzen
_____ eten gabe orok laster goazen

**UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! (BER)
EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK
KORRIKARA.**

Euskahaldun den guztiak burua _____ beza,
_____ ikusteko euskaldunon hizkuntza.
Korrikazale guztiak hauxe _____ dute,
nola zabaldua dagon _____ bezate.

**UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! (BER)
EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK
KORRIKARA.**

Gogo konpli dezala euskal _____ ,
euskahaldun bihurtuz datozen _____ .
10 egun eta _____ Korrika ta Euskara;
euskahaldunei eskerrak pizturik _____ .

**UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! (BER)
EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK
KORRIKARA.**

Batzuk herriaz orroit, euskaraz _____
bertzek euskara maite, herria _____ ;
hizkuntza ta herria _____ ez doatzi,
berek nahi daukute konpreniarazi
bata bertzea gabe ez daizkela bizi

**UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! (BER)
EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK
KORRIKARA.**

KANTA “ DENOK KORRIKARA!”

Euskara da kanpora ta denok Korrikara

O Euskara lauda ezan Urepele herria
handikan baitu Korrikak hasiera berria
Bilbon ospatzekotan ba kilometro azkena
Xalbadoren babesean emanen du lehena

UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK KORRIKARA

Euskaldunak herrietan ahaldun gaitzen
eta gure mintzaeraz denak harro gagozen,
Urepeletik Bilbora lekukoa gidatzen
Giza katea eten gabe orok laster goazen

UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK KORRIKARA

Euskahaldun den guztiak burua altxa beza,
gorenean ikusteko euskaldunon hizkuntza.
Korrikazale guztiek hauxe eskatzen dute,
nola zabaldua dagon prezia bezate.

UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK KORRIKARA

Gogo konpli dezala euskal jendarteak,
euskahaldun bihurtuz datozen urteak.
10 egun eta gaez Korrika ta Euskara;
euskahaldunei eskerrak pizturik sugarra.

UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK KORRIKARA

Batzuk herriaz orroit, euskaraz ahantzi
bertzek euskara maite, herria gaitzetsi;
hizkuntza ta herria berex ez doatzi,
berek nahi daukute konpreniarazi
bata bertzea gabe ez daizkela bizi

UREPELETIK BILBORA ABIA DADIN KORRIKA ! EUSKARA DA KANPORA ETA DENOK KORRIKARA

IBILBIDEA

SARRERA

Jarduera honen helburua KORRIKA 19ren jarraipena egitea da. Horretarako, AEK koordinakundeak www.korrika.eus webgunean erakusgai duen GPS bilatzailea erabiliko da.

KORRIKA egunez egun zein bazterretan dagoen jakiteaz gain, Euskal Herriko txoko eta bazterrak gehiago ezagutzeko aukera izango dugu.

PROZEDURA

- Euskal Herriko mapa gela barruan edo ikastolako pasabideetan jarriko da eta bertan KORRIKA 19ren ibilbidea markatuko dugu: KORRIKA non hasi, non amaitu eta egun bakoitzeko etapen hasiera eta amaiera puntuak.
- Egun bakoitzean, hasiera-puntutik bukaerarainoko ibilbidea markatuko da.
- Egun guztietan antzeko orduan webgunea begiratu eta momentu horretan KORRIKA non dagoen markatuko da mapan.
- Aukera ikusiko balitz, prentsan topatutako argazkiak mapan kokatu eta lekuen deskribapenak osatuko ditugu.

BALIABIDEAK

- Euskal Herriko mapa.
- KORRIKAren ibilbidea.
- www.korrika.org webgunea.
- Eranskailuak.

19.korrika IBILBIDEA

Urepeletik Bilbora • 2015eko martxoaren 19tik 29ra

IBILBIDEA

MARTXOAK 19, OSTEGUNA

UREPELE	17:00
BANKA	17:58
BAIGORRI	19:03
DONIBANE GARAZI	20:08

MARTXOAK 20, OSTIRALA

MAULE	00:34
DONAPALEU	03:21
HAZPARNE	06:31
KANBO	07:36
EZPELETA	08:53
AINHOA	09:25
DANTXARINEA	09:45
URDAZUBI	09:51
AMAIUR	11:21
ELIZONDO	12:06
IRURITA	12:23
ALMANDOZ	13:37
GELBENTZU	16:20
MAKIRRIAIN	18:02
ATARRABIA	18:41
UHARTE	18:54
ATARRABIA	19:09
BURLATA	19:14
SARRIGUREN	19:37
MUTILOA	20:25
IRUÑEA	20:43

MARTXOAK 21, LARUNBATA

BERRIOZAR	00:03
IRURTZUN	01:57
UITZI	04:17
LEITZA	05:02
BERASTEGI	05:33
IBARRA	07:04
TOLOSA	07:11
AMASA-VILLABONA	08:29
ZIZURKIL	08:48
ADUNA	09:01
ANDOAIN	09:14
URNIETA	09:53
HERNANI	10:19
ASTIGARRAGA	11:05
ERRETERIA	11:37
OIARTZUN	12:23
IRUN	13:11
BEHOBIA	14:00
BERA	14:50
LESAKA	15:36
IGANTZI	16:12
ETXALAR	16:42
BERA	17:06
IBARDIN	17:48
AZKAIN	18:53
SARA	19:48
SENPERE	20:37
UZTARITZE	22:02
BAIONA	23:25

MARTXOAK 22, IGANDEA

ANGELU	00:43
BIARRITZE	01:22
GETARIA	03:05
DONIBANE LOHIZUNE	03:40
HENDAIA	05:37
HONDARRIBIA	06:09
IRUN	06:48
LEZO	07:13
PASAI DONIBANE	07:48
DONOSTIA	08:53
LASARTE-ORIA	12:31
ORIO	14:40
ZARAUTZ	15:31
GETARIA	16:21
ZUMAIA	16:55
ZESTOA	17:40
AZPEITIA	18:38
AZKOITIA	19:31
ERREZIL	20:32
TOLOSA	22:52
LEGORRETA	23:44

MARTXOAK 23, ASTELEHENA

ITSASONDO	00:10
ORDIZIA	00:23
BEASAIN	00:58
LAZKAO	01:23
OLABERRIA	01:42
ZUMARRAGA	04:04

IBILBIDEA

URRETXU	04:24
OÑATI	06:34
ARRASATE.....	08:00
ARETXABAETA	08:25
ESKORIATZA	08:50
ARAMAIO.....	09:25
BERGARA	11:05
ELGETA.....	12:08
ELORRIO.....	13:05
ABADIÑO	13:45
DURANGO	14:10
IURRETA	14:25
BERRIZ	15:10
ZALDIBAR	15:40
MALLABIA	16:15
ERMUA	16:28
EIBAR	17:00
SORALUZE.....	17:35
ELGOIBAR	18:15
DEBA	20:10
MUTRIKU.....	20:58
ONDARROA	21:38
MARKINA-XEMEIN	22:27
AULESTI	23:42

MARTXOAK 24, ASTEARTEA

LEKEITIO.....	01:30
IBARRANGELU.....	02:49
ELANTXOBE.....	03:10
KORTEZUBI.....	04:19
GERNIKA	04:38

MUXIKA	05:00
SUKARRIETA	06:46
BERMEO.....	07:13
BAKIO	08:38
MUNGIA.....	09:43
URDULIZ.....	11:38
GORLIZ.....	12:00
PLENTZIA	12:23
BARRIKA	12:43
SOPELA	13:11
BERANGO	13:50
ALGORTA.....	14:10
LEIOA	15:25
ERANDIO	16:04
BARAKALDO.....	17:10
SESTAO	18:16
PORTUGALETE	18:38
SANTURTZI.....	19:06
TRAPAGARAN.....	19:47
ORTUELLA	20:32
ABANTO	21:06
MUSKIZ	21:55
GALDAMES	22:41
SOPUERTA.....	23:14
BALMASEDA	23:57

MARTXOAK 25, ASTEAZKENA

ZALLA	00:20
ARANGUREN	00:57
GORDEXOLA.....	01:47
OKONDO.....	02:16

LAUDIO.....	02:55
AIARA.....	03:53
URDUÑA.....	05:55
AMURRIO	06:50
MURGIA.....	09:14
IZARRA	10:10
KUARTANGO	10:35
SUBIJANA	11:55
ARGANTZUN.....	13:15
TREBIÑU.....	14:12
URIZAHARRA.....	15:50
GUARDIA	17:42
ELTZIEGO	18:21
LAPUEBLA LABARKA	19:00
OION.....	20:42
BIANA	21:36
MENDABIA.....	23:40

MARTXOAK 26, OSTEGUNA

LODOSA	00:51
ANDOSILLA	02:28
AZAGRA	03:32
MILAGRO	04:43
KADREITA.....	05:48
BALTIERRA	06:14
ARKETAS	06:37
KABANILLAS	08:40
RIBAFORADA.....	09:32
ABLITAS	10:44
KASKANTE	11:23
TUTERA.....	12:21

IBILBIDEA

CAPARROSO.....	16:23
MURILLO DEL CUENDE.....	17:20
PITILLAS	17:47
BEIRE	18:12
ERRIBERRI	18:38
TAFALLA	19:20
SAN MARTIN DE UNX.....	20:41
LERGA.....	21:39
ESLABA	22:12
AIBAR.....	23:30

MARTXOAK 27, OSTIRALA

IRUNBERRI	00:39
NABASKOZE	03:00
ESPARTZA	04:53
EZKAROTZE	05:16
OTSAGI.....	05:34
ABAUURREGAINA	07:11
ABAUURREPEA.....	07:41
GARRALDA.....	08:46
AURIZBERRI	09:32
NAGORE	11:09
URROTZ.....	13:13
TEBAS	15:20
ARRIZBALAGA.....	15:29
GARES.....	17:39
ZIRAUKI	18:44
LORKA.....	19:30
LIZARRA	20:25
ABARTUZUA.....	21:20
MUEZ.....	22:25

IZURZU	23:16
--------------	-------

MARTXOAK 28, LARUNBATA

ETXAURI	00:17
IRURTZUN.....	02:21
SATRUSTEGI.....	02:53
LAKUNTZA.....	04:12
ETXARRI-ARANATZ	04:44
ALTSASU	06:08
ZIORDIA.....	07:06
EGINO.....	07:39
ARAIA.....	08:15
ZALDUONDO.....	08:54
AGURAIN	09:26
DULANTZI.....	11:08
GASTEIZ	12:25
ETXEARRI-IBIÑA.....	16:29
ONDATEGI-GOPEGI	17:07
MURUA.....	17:21
UBIDEA	18:26
ZEANURI.....	19:40
AREATZA	20:08
ARTEA	20:14
ARANTZAZU.....	20:43
IGORRE	20:57
ZEBERIO	21:52
UGAO	22:44
ARRIGORRIAGA.....	23:17
BASAURI	23:42

MARTXOAK 29, IGANDEA

ETXEARRI.....	00:34
GALDAKAO.....	01:10
USANSOLO	01:36
BEDIA	02:59
LEMOA	03:15
ZORNOTZA.....	03:41
LARRABETZU	04:50
LEZAMA.....	05:25
ZAMUDIO.....	05:41
DERIO.....	06:03
LOIU	06:24
SONDIKA	06:37
ERANDIO	07:00
BILBO	07:23
AMAIERA.....	12:30

MAPA

JOKOAK

SARRERA

Jarduera honen xede nagusia da gaztetxoek euskaraz ongi pasatzea, bi jokoan inguruan: alde batetik, Korrika-Jokoa deituriko mahai jokoa, eta bestaldetik, Ahal... ala Ahul?? jokoaren xelegekeriak.

Jolastuz bezala, gauzak ikasteko aukerak ere eskaini nahi zaizkie ikasleei. Halaber, Korrika-Jokoaren bitartez, KORRIKA 19ko ibilbidea beste moldez lantzeko aukera izango dute, baita Euskal Herriko kultura ere. Ahal... ala Ahul jokoa, berriz, euskal kultura molde xelegean gozatzeko aukera dute.

Bi jokoak kolektiboak direnez, DBHko ikasleen arteko adin nahasketa osa daite, talde txoak sortuz, eta arratsalde bat hartuz talde txo bakoitzak bi jokoetan lehiatzeko gisan.

PROZEDURA

Gela bakoitzean ala adinak nahasiz planteatu daitezke jokoan antolaketa. Aukera batean zein bestean, talde txoak nola osatu pentsatu behar da. Komeni da talde txo bakoitzak gehienez sei kide edukitzea. Irakasleek elkarlanean ikusiko dute ikasleen arteko banaketa.

KORRIKA-JOKOA:

- Prozedura osoa hurrengo orrialdeetan azalduta dago.

AHAL... ALA AHUL:

- Jokoaren Powerpointa deskargatu da www.korrika.eus webgunetik (euskarriak saila), ondotik pantaila handian azaltzeko.

- Epaila (heldu) bat izango da tartean, jokoa eramateko: galderak banazka pasatzeko, erantzunak baieztatzeko, eta puntuak banatzeko.

- Bi talde lehiatuko dira. Galdera bakoitzean, talde bakoitzetik kide bat aterako da, aldi oro bi ikasle buruz-buru lehiatzeko gisan. Galderari erantzun zuzena azkarrenik ematen duen ikasleak, bere taldeari puntu bat ematen dio.

- Kontuz: talde batek bere kideari erantzuna ematen badiu, puntuak aurkako taldeari emango zaio.

- Kontuz (bis): ekintza-galderak daude, hiru balio dutenak. Hor, ez du balio ekintza ahalik-eta azkarren burutzeko: talde bakoitzak hiru puntu irabaz ditzake, bere kideak ekintza ongi burutzen badiu (epailearen erabakiaren arabera).

- Bukaeran, puntu gehien zamatatu dituen taldeak du irabazi.

BALIABIDEAK

Korrika-Jokoa: paperezko euskarria (hurrengo orrialdeak)

Ahal... ala Ahul??: powerpointa, ordenagailu bat pantaila handi bati eta bafleei lotuta, epaila bat, puntuak kontatzeko taula, eta galderen erantzunak (hurrengo orrialdeak).

KORRIKA JOKOA

Jokoaren helburua.

- Korrika 19k egingo duen ibilbideari jarraiki, nork bere fitxa Urepeletik Bilbora eramatea.
- Irabazlea izango da Bilbora aurrena heltzen den jokalaria.

Jokoa prestatu.

- Jokoa hasi aurretik, presta itzazu beharko dituzun osagai guztiak: mapa, txartelak, dadoak, fitxak...
- Mapa hurrengo orrialdean duzu. Egin horren kopia handia, A3 neurrikoa, esaterako. Kopia koloretan egin ahal baduzu eta mapa kartoi mehe baten gainean itsasten baduzu, askoz ere txukunago geratuko zaizu.
- Txartelak ere, hurrengo orrialdeetan dituzu. Lehenengo eta behin, kopia eta moztu egin beharko dituzu; ondoren, multzoka jarri beharko dituzu gaika bilduta (geografiari buruzko galderak, euskarari buruzkoak eta Korrikari buruzkoak), eta ahoz behera utzi beharko dituzu maparen ondoan. Txartelak errazago bereizteko, koloretako folioetan kopia ditzakezu: geografiari buruzko galderak, esaterako, folio berdeetan; euskarari buruzkoak, horietan; eta Korrikari buruzkoak, laranjetan.
- Dadoak eta fitxak beste edozein jokotatik atera ditzakezu.

Jokalariak antolatu.

- Kopuruaren arabera, bakarka, binaka ala hirunaka jokatuko dugu: sei jokalaria baino gutxiago bagaude, bakarka jokatuko dugu; sei eta hamabi bitartean bagaude, binaka; eta hamabi jokalaritik gora egonez gero, hirunaka.

Jokoaren arauak.

- Jokoari hasiera emateko, jokalaria guztiek dadoa bota eta zenbakirik altuena ateratzen duenak emango dio hasiera jokoari.
- Jokalariak dadoa bota eta dagokion laukiraino mugituko du fitxa. Lauki horretan, letra bat aurkituko du: E (euskara), G (geografia), K (Korrika) edo Z (zortea). Jokalariak laukiko letrari dagokion txartel bat hartu eta, berau ikusi gabe, ondoko jokalaria emango dio irakur dezan.
- E, G eta K multzoetan, galderak daude: jokalaria galderari zuzen erantzuten badio, dadoa berriro bota ahal izango du; txarto erantzuten badu, ordea, hurrengo jokalaria txanda izango da. Erantzunak txarteletan bertan daude azpimarratuta. Jokalari batek, gehienez, hiru aldiz jarraian bota ahal izango du dadoa.
- Z letradun laukietan eroriz gero, bertan esaten dena egin behar izango du jokalaria.
- Txartel horietan hieroglifo bat ateratzen bada, minutu bat izango du jokalaria erantzuna asmatzeko; asmatzen badu, dadoa bota eta aurrera egin ahal izango du; bestela, txanda galduko du.
- Txartel bat erabili ondoren, sartu berriro dagokion multzoaren behealdean.
- Fitxa bi ezin izango dira batera lauki berebean egon; hortaz, jokalaria baten fitxa beste batena dagoen laukira iristen bada, aurretik zegoen fitxa atzera egin beharko du ibilbidean zehar, azkeneko zigarotako hiriburura iritsi arte.

<p>K</p> <p>Badakizu nondik nora joan zen lehenengo Korrika?</p> <p>a. Andoaindik Baionara. b. Urepeletik Bilbora. c. Oñatitik Bilbora.</p>	<p>K</p> <p>Korrikan egurrezko lekuko bat eramaten da Euskal Herrian zehar. Badakizu nork egin zuen lehenengo lekukoa?</p> <p>a. Jorge Oteizak. b. Remigio Mendiburuk. c. Juan Gorritik.</p>	<p>K</p> <p>Korrika bi urterik behin ospatzen denez, zenbat denbora beharko dugu lau Korrika ikusteko?</p> <p>ERANTZUNA: 6 urte inguru. Adibidez: Korrika 16 2009an ospatu zen; Korrika 17, 2011n; Korrika 18, 2013an; eta Korrika, 19, 2015ean. Beraz, lau Korrika sei urtean.</p>
<p>K</p> <p>Badakizu zenbat kilometro egin ohi diren guztira Korrikan?</p> <p>a. 2.100 kilometro inguru. b. 1.000 kilometro inguru. c. Ia 5.000 kilometro.</p>	<p>K</p> <p>Korrikan, lekuko bat eramaten da herriz herri. Badakizu zer gordetzen den lekukoaren barruan?</p> <p>a. Omenduaren izena. b. Mezu sekretu bat. c. Ezer ez, lekukoa trinkoa¹ da eta.</p> <p>1. Trinko: macizo</p>	<p>K</p> <p>Korrika bakoitzak omendu bana izaten du. Badakizu nor omenduen zuten azken Korrikak?</p> <p>a. Euskara-ikasleak. b. Euskaltzaindia. c. Euskal idazleak.</p>
<p>K</p> <p>Badakizu nork egin zuen lehenengo Korrikako kanta?</p> <p>a. Mikel Laboak. b. Iparragirrek. c. Xabier Amurizak.</p>	<p>K</p> <p>Korrika Bilbora iritsi da. Bat-batean, amaitzeko metro batzuk falta direnean, esprinta egin eta bigarren korrikalaria aurreratu duzu. Zein postutan heldu zara helmugara?</p> <p>ERANTZUNA: Bigarren postuan</p>	<p>K</p> <p>Korrika bakoitzak badu bere kanta. Badakizu nork egin zuen Korrika 18ko kanta?</p> <p>a. Betagarrik. b. Esne Beltzak. c. Gosek.</p>
<p>K</p> <p>Begiratu arretaz logotipoari eta esan zein Korrikatakoa den.</p> <p>(Erantzuna, irakasleak)</p>	<p>K</p> <p>Begiratu arretaz logotipoari eta esan zein Korrikatakoa den.</p> <p>(Erantzuna, irakasleak)</p>	<p>K</p> <p>Begiratu arretaz logotipoari eta esan zein Korrikatakoa den.</p> <p>(Erantzuna, irakasleak)</p>

<p>K</p> <p>Badakizu nola jarraitzen zuen Korrika 11ren leloak?</p> <p><i>Bat eta bat hamaika...</i></p> <p>a. ... bi eta bi hogeita bi. b. ... hemen dator Korrika. c. ... zu eta ni euskaraz.</p>	<p>K</p> <p>Gogoratzen duzu azken Korrikaren leloa?</p> <p>a. Euskalakari. b. Hemen ere euskararen alde. c. Eman euskara elkarri.</p>	<p>K</p> <p>Zenbat Korrika egin dira orain arte?</p> <p>a. 18 c. 19 d. 15</p>	<p>G</p> <p>Martxoaren 20an, Korrika Iruñera iritsiko da eta bertako plaza ezagunena zeharkatuko du. Nola deitzen da plaza hori?</p> <p>a. Foruen plaza. b. <u>Gaztelu plaza.</u> c. Estafeta plaza.</p>	<p>G</p> <p>Korrika ondoko herrietatik igaroko¹ da. Zein da iparraldekoena?</p> <p>a. Bermeo. b. Donostia. c. Donibane Garazi.</p> <p>1. Igaro: pasar</p>	<p>G</p> <p>Korrika Zuberoako hiriburutik igaroko da. Zein da hiriburu horren izena?</p> <p>a. Donibane Lohizune. b. <u>Maule.</u> c. Donibane Garazi.</p>
<p>K</p> <p>Badakizu zein maiztasunez¹ antolatzen den Korrika?</p> <p>a. Urtero. b. Bi urterik behin. c. Bisurteetan² baino ez.</p> <p>1. Maiztasun: frecuencia 2. Bisurte: año bisiesto</p>	<p>K</p> <p>Non ez da inoiz hasi Korrika?</p> <p>a. <u>Azpeitian.</u> b. Orreagan. c. Trebiñun.</p>	<p>K</p> <p>Euskal abeslari eta musikatalde askok hartu dute parte Korrika-kantetan; baina ez guztiak. Badakizu, ondokoan artean, nork ez duen Korrika-kantarik egin?</p> <p>a. Betagarrik. b. Mikel Laboak. c. <u>Ken Zazpik.</u></p>	<p>G</p> <p>Korrika Altsasura ekialdetik¹ badator, zein herritatik etorriko da?</p> <p>a. <u>Etxarri Aranaztik.</u> b. Agurainetik. c. Beasaindik.</p> <p>1. Ekialde:este</p>	<p>G</p> <p>Korrikaren ibilbidean zehar, euskalki asko entzun ahal izango ditugu: zuberera, bizkaiera, gipuzkera... Baina badakizu nork egin zuen euskalkien lehenengo mapa?</p> <p>a. Etxeparek. b. <u>Louis Lucien Bonapartek.</u> c. Sabino Aranak.</p> <p>1. Igaro: pasar</p>	<p>G</p> <p>Korrika ondoko herrietatik igaroko¹ da. Zein da ekialdekoena?</p> <p>a. Tafalla. b. Iruñea. c. <u>Otsagabia.</u></p> <p>1. Igaro: pasar</p>
<p>K</p> <p>Badakizu non ez den inoiz bukatu Korrika?</p> <p>a. Gasteizen. b. <u>Donibane Garazin.</u> c. Baionan.</p>	<p>K</p> <p>Korrika 18ko kanta entzun berri duzu. Badakizu nola duen izena?</p> <p>a. Tipi-tapa, tipi-tapa. b. <u>Bagoaz.</u> c. Gora euskalakariak!</p>	<p>K</p> <p>Badakizu nondik nora joan zen azken Korrika?</p> <p>a. <u>Andoaindik Baionara.</u> b. Urepeletik Bilbora. c. Oñatitik Bilbora.</p>	<p>G</p> <p>Korrikak zeharkatuko dituen mendate¹ hauen artean, zein da altuena?</p> <p>a. Herrera. b. Barazar. c. Erremendia.</p> <p><i>Herrera (1.104 m.), Barazar (606 m.), Erremendia (1.040 m.)</i></p> <p>1. Mendate: puerto</p>	<p>G</p> <p>Korrika ondoko herrietatik igaroko¹ da. Zein da mendebaldekoena?</p> <p>a. Urduña. b. <u>Santurtzi.</u> c. Gasteiz.</p> <p>1. Igaro: pasar</p>	<p>G</p> <p>Korrika ondoko herrietatik igaroko¹ da. Zein da hegoaldekoena?</p> <p>a. Oion. b. <u>Cascante.</u> c. Tuteria.</p> <p>1. Igaro: pasar</p>
<p>K</p> <p>Badakizu nondik nora joango den aurtengo Korrika?</p> <p>a. Andoaindik Baionara. b. <u>Urepeletik Bilbora.</u> c. Oñatitik Bilbora.</p>	<p>K</p> <p>Badakizu zenbatgarren Korrika den aurtengoa?</p> <p>a. Hogeigarrena. b. Hamaikagarrena. c. <u>Hemeretzigarrena.</u></p>	<p>K</p> <p>Badakizu nola amaitzen zen Korrika 18ren leloa?</p> <p><i>Eman euskara...</i></p> <p>ERANTZUNA: ...<u>elkarri.</u></p>	<p>G</p> <p>Zein herraldetan hasiko da Korrika 19?</p> <p>a. Nafarroan. b. Zuberoan. c. <u>Nafarroa Beherean.</u></p>	<p>G</p> <p>Mapa ikusita, hauetako zein herritatik igaroko¹ da lehenago Korrika 19?</p> <p>a. Lizarratik. b. Altsasutik. c. <u>Bermeotik.</u></p> <p>1. Igaro: pasar</p>	<p>G</p> <p>Mapa ikusita, ondoko zein herritatik ez da igaroko¹ Korrika 19?</p> <p>a. <u>Izabatik.</u> b. Tuteratik. c. Bergaratik.</p> <p>1. Igaro: pasar</p>

<p style="text-align: center;">G</p> <p>Barazar mendatetik Bizkaian sartzean, zein mendi ikusiko dute korrikariek?</p> <p>a. Anboto. b. Oiz. c. Gorbeia.</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Korrikalariek ibai asko zeharkatu behar izango dituzte Korrika 19n; baina ez hauetako bat. Badakizu zein?</p> <p>a. Ezka. b. Ebro. c. Ibaizabal.</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Badakizu zein izango den Korrikak zeharkatuko¹ duen herririk altuena?</p> <p>a. Otsagabia. b. Abaurregaina. c. Otxandio.</p> <p><i>Otsagabia (764 m.), Abaurregaina (1.039 m.), Otxandio (554 m.).</i></p> <p>1. Zeharkatu: atravesar</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Hendaiara joan zara korrika egitera. Halako batean, zera entzun duzu: "<i>Biziki akituta nago!</i>" Zer esan nahi du?</p> <p>a. Hendaiara bizi dela. b. Korrika azkar egiten duela. c. <u>Oso nekatuta dagoela.</u></p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Oso alferra zara eta ez duzu Korrikara joan nahi. Zer egingo duzu?</p> <p>a. Atzikia jarri. b. <u>Aitzakia jarri.</u> c. Altzaria jarri.</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Korrika egin ondoren, egarri zara eta ura nahi duzu. Zer esango duzu?</p> <p>a. <u>Emadazu ura, mesedez!</u> b. Emaidazu ura, mesedez! c. Eman didazu ura, mesedez!</p>
<p style="text-align: center;">G</p> <p>Pertsonaia ezagun hauetako bat Urepelekoa da, Korrika 19 hasiko den herrikoa. Badakizu zein?</p> <p>a. Itxaro Borda idazlea. b. Maider Unda kirolaria. c. <u>Xalbador bertsolaria.</u></p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Zein ibairen gainetik igaroko¹ dira korrikalariak Lizarran?</p> <p>a. Egaren gainetik. b. Aturriren gainetik. c. Eboren gainetik.</p> <p>1. Igaro: pasatu</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Mapa ikusita, hauetako zein izango da Korrika 19k zeharkatuko¹ duen azken herria?</p> <p>a. Agurain. b. Guardia. c. Arrasate.</p> <p>1. Zeharkatu: atravesar</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Teresez kilometro asko egin ditu Korrikan eta ezin du jarraitu. Zer esan du?</p> <p>a. <u>Uf! Jota nago!</u> b. Uf! Blai nago! c. Uf! Oker nago!</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Korrika iristean oso urduri jartzen bazara, zer esango duzu?</p> <p>a. Zer urduri nago! b. <u>Zer urduri nagoen!</u> c. Zer urduri nagoela!</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Nondik sartuko da Korrika Bizkaian?</p> <p>a. Barazarraren mendatetik. b. <u>Barazar mendatetik.</u> c. Barazarreko mendatetik.</p>
<p style="text-align: center;">G</p> <p>Pertsonaia ezagun hauetako bat Bilboko da, Korrika 19 amaituko den herrikoa. Badakizu zein?</p> <p>a. <u>Gabriel Aresti poeta.</u> b. Maialen Lujanbio bertsolaria. c. Jose Angel Iribar futbolaria.</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Badakizu zein ibai zeharkatuko¹ duten korrikalariek Amurriotik igarotzean?</p> <p>a. Ibaizabal. b. Cadagua. c. Nerbioi.</p> <p>1. Zeharkatu: atravesar</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Bakiotik igarotzean, zein edari tipiko hartuko dute korrikalariek egarria asetzeko¹?</p> <p>a. Sagardoa. b. Ardoa. c. <u>Txakolina.</u></p> <p>1. Ase: saciar</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Zein egunetan igaroko da Korrika Urduñatik?</p> <p>a. Martxoak 25ean. b. Martxoaren 25an. c. <u>Martxoaren 25ean.</u></p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Korrika Legazpitik pasatzean zein ordu den galdetzen badigute, zer erantzun beharko dugu?</p> <p>a. Bostak eta laurdenak. b. Bost eta laurden. c. <u>Bostak eta laurden.</u></p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Euria aitzakia ona izan daiteke Korrikara ez joateko. Baina nola esan beharko duzu?</p> <p>a. Ezin naiz joan. Euria ari da. b. <u>Ezin naiz joan. Euria ari du.</u> c. Ezin naiz joan. Euriak ari du.</p>
<p style="text-align: center;">G</p> <p>Korrikak igaroko dituen herri hauetako batean ez dira Sanferminak ospatzen. Badakizu non?</p> <p>a. Iruñean. b. <u>Lizarran.</u> c. Lesakan.</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Korrikak bisitatuko dituen hiru herri hauen artean, zein da jendetsuena?</p> <p>a. Irun. b. Baiona. c. <u>Barakaldo.</u></p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p>Korrikak herrialdeetako hiriburu guztiak bisitatuko ditu. Baina badakizu zein den Euskal Herriko hiriburu historikoa?</p> <p>a. <u>Iruñea.</u> b. Gasteiz. c. Baiona.</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Korrika zure herritik pasatzeko bi egun falta badira, zer esango duzu?</p> <p>a. Herenegun etorriko da. b. <u>Etzi etorriko da.</u> c. Herensuge etorriko da.</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Korrikaren azken egunean lan egin beharko duzu eta ezin izango zara Bilbora joan. Nola esango diozu hori bizkaitar bati?</p> <p>a. <u>Beharrean egongo naiz.</u> b. Lantzean egongo naiz. c. Trabakuan egongo naiz.</p>	<p style="text-align: center;">E</p> <p>Baionara joan zara Korrikara. Halako batean, "<i>Zoaz gibelerat!</i>" esan dizu batek. Zer egingo duzu?</p> <p>a. Medikarengana joan, b. <u>gibela</u>¹ txarto daukat eta. c. Aurrera joan.</p> <p>1. Gibel: riñón</p>

<p>E</p> <p>Zer falta da esaldi honetan? "Korrika 18n ezin izan nuen parte hartu, buruko mina _____ eta".</p> <p>ERANTZUNA: ... buruko mina <u>nuen/neukan</u> eta".</p>	<p>E</p> <p>Nola amaitu behar duzu esaldi hau? "Aurreko Korrikan ondo entrenatu nintzen eta kilometro guztiak egin ...".</p> <p>ERANTZUNA: ...<u>nituen</u>".</p>	<p>E</p> <p>Ondoko esaldian akats bat dago. Zuzendu ezazu: "Korrika 18n, jende asko hartu zuen parte".</p> <p>ERANTZUNA: "Korrika 18n, jende <u>askok</u> hartu zuen parte".</p>	<p>Z</p> <p>Korrika azkarregi egingo duzue isuna jarri dizute: dadoarekin 6 atera arte ezin izango duzu fitxa mugitu.</p> 	<p>Z</p> <p>HIEROGLIFOA: Zein herri zeharkatuko du Korrikak Iparraldean sartu aurretik?</p> 	<p>Z</p> <p>HIEROGLIFOA: Herri hau Korrika baten abiapuntua¹ izan zen.</p> <p>1. Abiapuntu: inicio</p>
<p>E</p> <p>Korrika oso azkar doa eta ezin duzu erritmoa jarraitu. Zer eskatuko diezu beste korrikalariel?</p> <p>a. ... motelago joatea. b. ... motelago joan direla. c. ... <u>motelago joateko.</u></p>	<p>E</p> <p>Korrikalari bat, metro batzuk korrika egin ondoren, marmarka hasi bada, zertan hasi da?</p> <p>a. Errepideko marrak zenbatzen. b. <u>Kexaka.</u> c. Esprintean.</p>	<p>E</p> <p>Donapaleura joan zara Korrikara. Halako batean, "Kasu! Kasu!" esan dizu batek. Zer egingo duzu?</p> <p>a. Egunkaria erosiko dit. b. Agurtu egingo dut. c. <u>Kontuz ibiliko naiz.</u></p>	<p>Z</p> <p>HIEROGLIFOA: Nola egingo duzu Korrika? "..... <u>batek bezala</u>".</p> 	<p>Z</p> <p>HIEROGLIFOA: Zenbat kilometro egingo duzu Korrikan?</p> 	<p>Z</p> <p>Korrika-kanta aingeru txoek bezala abestu duzunez, bota dadoa birritan txartelik hartu gabe.</p>
<p>E</p> <p>Zer esan nahi du esaldi honek? Korrikalariak oso kuxkuxeroak omen dira.</p> <p>a. Kuskusa jatea gustatzen zaiela. b. <u>Bazter guztietan sartzen dutela muturra.</u> c. Oso dotore janzen direla.</p>	<p>E</p> <p>Maulera joan zara Korrikara. Halako batean, "Zoazte aitzinera" entzun duzu. Zer egingo duzu?</p> <p>a. Denbora-makinan sartu eta iraganera joan. b. Atzera joan. c. <u>Aurrera joan.</u></p>	<p>E</p> <p>Zein ordutan pasatuko da Korrika Getxotik?</p> <p>a. <u>Eguerdiko ordu bietan.</u> b. Eguerdiko bi ordutan. c. Eguerdiko bietan.</p>	<p>Z</p> <p>Antidopin kontrola egin dizute eta argi gorria piztu da. Hiru aldiz geratu beharko duzu jokatu gabe.</p> 	<p>Z</p> <p>Aste osoan ez duzunez piperrik egin¹, eraman zure fitxa bost lauki aurrerago.</p> <p>1. Piper egin: hacer pira</p>	<p>Z</p> <p>Korrikan, erdaraz hitz egiten harrapatu zaitugu. Zure fitxa hamar lauki atzera eraman behar duzu, txanda galduta.</p>
<p>E</p> <p>Zein egunetan pasatuko da Korrika Baionatik?</p> <p>a. Martxoako hogeita batean. b. Martxoako hogeita batean. c. <u>Martxoaren hogeita batean.</u></p>	<p>E</p> <p>Noiz izango da Korrika?</p> <p>a. Martxoaren 19etatik 29etara. b. <u>Martxoaren 19tik 29ra.</u> c. Martxoaren 19tik 29ra.</p>	<p>E</p> <p>Korrikan 40 kilometro jarraian egin ondoren, zer esan behar duzu?</p> <p>a. Nekatua gaude. b. Nekatutak gaude. c. <u>Nekatuta gaude.</u></p>	<p>Z</p> <p>Kilometro oso bat egin duzu korrika, gelditu gabe eta negarrik egin gabe. Balentria ospatzeko, bota ezazu dadoa berriro, txapeldun!</p> 	<p>Z</p> <p>Korrika-kanta ez dakizu buruz. Kanta osoa ikasi arte, hiru aldiz jokatu gabe geratuko zara, txanda galduta.</p> 	<p>Z</p> <p>Korrika arropaz jantzita agertu zara oinetatik burura. Horren dotore etortzeagatik, eraman zure fitxa bost lauki aurrerago eta bota dadoa berriro.</p>

ZER DAKIT UREPELERI BURUZ?

SARRERA

Jarduera honek Korrikaren Ibilbidearekin lotura zuzena dauka: Korrika 19 Urepeletik abiatuko da, eta herri hori hobeki ezagutzea proposatua da hemen, ikasleek, gogoetaren bidez, gehiago jakin dezaten bertako errealitateaz, baita euskarak bertan daukan egoeraz.

Eztabaida hari ezberdinak ere tira daitezke hemendik: horretarako daude hainbat lotura utziak hemen eskura, gai batzuk gehiago elikatu nahiko balira.

PROZEDURA

Kanaldude web-telebistaren erreportaje labur hau begiratzea eskatuko zaie ikasleei:
http://www.kanaldude.tv/Bagaza-Aldudeko-ibarrera_v3255.html

Ondotik, oinarritzko galdetegiaren inguruan jardutea proposatzen da. Ahozko eta taldeko jarduera lehenesten baldin bada ere, idatziz eta indibidualki ere buru daiteke ariketa. Hemen luzatu galderez gain, beste hainbat ere sor daiteke.

Galderak multzokatuak dira, pentsatuz elkarrizketak gaika errazago eraman daitezkeela. Ordena ere alda daiteke, gehien interesatzen zaigun gaiaren arabera.

GALDERAK

Urepelez

1. Non dago Urepele herria? Saiatu mapan kokatzen, asmatu zein ibarrean dagon, baita zein probintzian...
2. Zure ustez, zenbat biztanle dauzka? 30, 300, 3.000, 30.000... inguru?
3. Bertako populazioa nagusiki adineko jendeak ala gazteek osatzen ote dute?
4. Zure ustez, zein da bertako jarduera ekonomiko nagusia?

5. Bertako pertsona ospetsurik ezagutzen ote duzu?
6. Bi euskal kanta oso ezagunek lotura daukate Urepelekin: zein diren ba ote dakizu?

Euskararen egoeraz

1. Zer pertzeptzio dauka jendeak, Urepeleko euskararen egoeraz?
2. Bertako biztanleengan, zer alde dago euskararekiko atxikimendua eta portaeraren artean?
3. Bideoan agertzen den gazta-saltzailearen kasuan, zer egin zaizu deigarri?
4. Zer desberdintasun dago Baztango egoerarekin alderatuta?

Euskalkiaz

1. Ulertu ote duzu “bagaza” hitzaren esanahia?
2. Nolakoa iruditu zaizu Urepeleko eta Baxe Nafarroako euskalkia?
3. Zer zentzu dauka, gaur egun, tokiko euskalkia ikasteak/transmititzeak?

BALIABIDEAK

- Bideoa begiratzeko materiala
- Jarduera idatziz eramanez geroz, galderak zerrendatzen dituen fitxak

ZER DAKIT UREPELERI BURUZ?

ERANTZUNAK/PISTAK

Urepelez

1. Urepele herria Aldudeko ibarrean dago, Aldude eta Banka herriekin batera. Baigorri, Baztan eta Erro eskualdeen artean kokaturik, Urepele Baxe Nafarroako mendi-aldean dago.
2. Urepelen 300 biztanle inguru daude. Geroz-eta jende gutxiago daude bertan bizi.
3. Ez bata, ez besteak! 30-60 bitarteko jendeak du bertako biztanleriaren gehiengo osatzen: %41a; 60 urtez goragokoek, %31, eta 30 urtez beheragokoek, %28a.
4. Bertako jardura ekonomiko nagusia nekazaritza/laborantza da. Ardiek eta artzaintzak ere oraindik toki garrantzitsua daukate, mendi-aldea izanez. Aldudeko ibarrean, 147 baserri aktibo daude, eta 165 laborari. Baserri aktiboen kopurua %13 apaldu da azken hamarkadan, eta laborarien %30, berriz, 30 urtez beheragoko gazteek dute osatzen.
5. Urepelgo pertsona ezagunenetan, Xalbador bertsolaria dago.
6. Xabier Leteren Xalbadorren Heriotzean, eta Gatiburen Urepel.

***Urepele eta Aldudeko ibarraz gehiago jakiteko, Kanalduderen beste bideo hau ere lagungarri izan daiteke, batez ere ikasle zaharrenekin lantzeko:** http://www.kanaldude.tv/Aldudeko-ibarra-2030-ibarra-zenbakitan_v1549.html

Euskararen egoeraz

1. Toki guztietan bezala, jendearen pertzepzioa oso anitza da: batzuk baikor daude, eta besteak ez hainbeste. Gazte batzuk kezkatuak agertzen baldin badira ere, adin bateko jendeak ez dauka pertzepzio ezkorrik, egunero euskara erabiltzen baitute horien artean.
2. Oro-har, jendeak atxikimendu argia erakusten du euskararekiko, baina erabilpenean arazo gehiago daukate, egunerokotasunean. Bi neska gazte batzuek aitortu duten bezala, nahiz-eta euskaraz saiatu, erraz frantsesera lerratzen dira. Aldudeko ibarreko eskolak ere, duela berriki arte, osoki frantsesezkoak ziren, eta haur zein gazteek harremanak frantsesez eraiki dituzte; biztanle

zaharrenek ere mugimendua segitu dute, gazteenekin frantsesez arituz.

3. Deigarria da gazta-saltzailearen kasua: euskararekiko atxikimendu argia erakusten du hitzez, baina gazta saltzeko informazioa osoki frantsesez dauka idatzirik. Euskara funtzio batzuetara mugatua du, eta gaineratekoak frantsesak ditu ordezkatuak: jardura ekonomikorako, adibidez.
4. Baztango egoera oso desberdina da, nahiz eta auzoan izan: jende gehiena euskalduna, euskara erabiltzen duena, kontzientzia handiagokoa, D ereduko eskola/ikastola... Hizkuntza ofiziala ere dago han. Urepelen, nahiz-eta jende gehiengo euskalduna izan, konplexu gehiago dago euskararekiko, prestigio gutxi dauka hizkuntzak. Eskola berriki pasa da A eredutik B eredura, eta euskara ez da ofiziala, Ipar Euskal Herri osoan bezala.

***Ipar Euskal Herriko euskararen egoera gehiago lantzeko, Tribuaren Berbak emanaldiaren ale hau ere egokia izan daiteke (gainera, Urepelen hasten da saioa):** <http://www.eitb.tv/eu/bideoa/tribuaren-berbak--2013-2014/2832983980001/3091921501001/frantziaren-itzal-luzea/>

Euskalkiaz

1. “Bagaza” hitzak, “bagoaz” esan nahi du, Urepelgo eta inguruko euskalkian. Bagaza pegatina sortu zuten bertako biztanleek, jendea Korrika 19ren abiatzean parte-hartzen motibatzeko, martxoaren 19an.
2. Arraroa, ulertezina, polita... ikasle bakoitzak bere iritzia izango du! Dena-den, ikasleek ulermenerako arazoak baldin badituzte, batez ere Mendebaldeko eskualdean, komeni da bideoa bi aldiz begiratzea.
3. Eztabaida luzea, hor ere! Esan daiteke euskalkian gordetzen direla hurbiltasuna, atxikimendua, eta tokian-tokiko berezitasuna, beraz beharrezkoa dela Urepele bezalako toki batean transmititzea, batez ere familietan. Hala ere, batuaren beharrezkotasuna agerian ere dago, batez ere idatziak daukan presentzia ikusirik gaurko garaian.

***Euskalkia/batua eztabaida elikatzeko, Tribuaren Berbak emanaldiaren ale hau ere egokia izan daiteke:** <http://www.eitb.tv/eu/bideoa/tribuaren-berbak--2013-2014/2832983980001/3558687825001/batua-vs--euskalkiak/>

EUSKALKI TXAPELKETA

SARRERA

Jarduera honen helburua da DBHko zaharrenak KORRIKA KULTURALEan parte-harraraztea.

Aurreko jarduerarekiko lotura eginez, norberak bere inguruko euskalkia ezagutzea eta baloratzea ere xedetzat dago, hemen.

PROZEDURA

Parte-hartzaile bakoitzak, norbanako zein taldeak, bere euskalkiaren inguruko bideoa prestatu beharko du. Bideo honetan tokiko euskalkiaren inguruan nahi duen informazioa zabaldu beharko du: egungo egoera, erabilera-maila, hizkuntz berezitasunak, hitz bereziak, azken hiztunak... Euskalki bakoitzaren egoera horren desberdina izanik, gure herrian dagoen hizkuntz aniztasuna agerian jarri nahi dugu.

Bideo-sorkuntzarako baldintzak bi izango dira: 3 minututik beherako iraupeneko bideoa izatea eta «Euskahaldun!» Korrika 19ren leloa behin gutxienez erabiltzea.

Arau teknikoei dagokionez honako baldintzak jarraitu beharko dira: bideoaren formatua MP4 edo AVI (bidaltzeko orduan, ZIP euskarrian, hau da, konprimituta bidaliko da), gehienezko tamaina 10 Gigakoa izango da, eta mezuaren goiburua "Korrika 19 bideo lehiaketa" izango da.

Gaia: Euskalkiak

Saria: Mac gailu bat

Parte hartzeko epea: martxoaren 9a baino lehen bidali behar da; martxoaren 15ean erabakia hartuko da.

Nora bidali: korrika.aek@gmail.com

BALIABIDEAK

- Kamera bat
- Bideo-muntaketarako materiala

SELFIE

SARRERA

Jarduera honen helburua da DBHko zaharrenak KORRIKA 19n parte-harraraztea, molde xume bezain erakargarrian.

Horretarako, azken hilabeteotan dagoen Selfien moda erabiliko da, gazteak KORRIKA 19an parte-hartzen motibatuzko, aurretik eramandako gogoeta guztia ahaztu gabe, noski. KORRIKAren partaide sentitu daitezten, eta www.korrika.eus webgunea arakatzten jarrai dezaten.

PROZEDURA

Ikasleak Selfieak taldean egiten motibatuko dira, barkaka baino.

KORRIKA 19 beren herri edo eskualdetik pasatuko direnean, laguneren artean hitzordua eman, eta korrika egiteko bitartean, Selfiak hartu!

Laguntalde bakoitzak Selfie bakarra baizik ez du bidaltzen ahalko.

KORRIKA 19 bukatu ostean, Selfiak begiratzen ahalko dira www.korrika.eus webgunean, multimedia sailean (argazkiak atalean).

Parte hartzeko epea (laguntalde bakoitzak argazki bakarra): Selfiea martxoak 19 eta 30a bitartean bidali behar da, KORRIKA-SELFIE izenburuarekin.

Nora bidali: korrika.aek@gmail.com

æk
19.korrika
EUSK
AHAL
DUN!